

اخلال حقوق پناهجویان در شهر وان

گزارش

Avrupa
Birliği **sivil**
düşün

اخلاق حقوق پناهجویان در شهر وان

گزارش

انجمن فعالیت‌های تساوی (EÇD)

آگست ۲۰۲۱

تهیه کننده: م. عارف کوشار

Bu yayın Avrupa Birliđi Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliđi desteđi ile hazırlanmıştır. İçeriğın sorumluluđu tamamiyla Eşitlik Çalışmaları Derneđi'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

مهاجرین و پناهندگان در ترکیه

در ده سال اخیر بدلایلی بمانند رکود اقتصادی، فقر، اشغال و درگیریها در خاورمیانه و آسیای مرکزی، مهاجرت اجباری و اقتصادی به کشور ترکیه را افزایش داده است.

ترکیه از سال ۲۰۱۱ تاکنون از بزرگترین جمعیت تابع حراست بین المللی بصورت موقت میزبانی میکند. در سال ۲۰۱۱ با شروع جنگ سوریه نقطه عطف این روند آغاز شده است. با روند درگیریها ۸/۶ میلیون نفر اتباع سوریه مجبور به مهاجرت به خارج از کشور شده است. ۹۶/۳ میلیون یعنی بیش از نصف این اتباع سوریه در کشور ترکیه هستند. بیش از ۸۹ درصد اتباع سوریه در شهرها و نقاط حومه و کمتر از دو درصد در مراکز اقامت موقت زندگی میکنند. بیشتر این افراد در استانهای جنوب شرقی بمانند استانهای قاضی آنتپ و شانلی اورفا و همچنین شهرهای بزرگی بمانند استانبول، بورسا، از میر و قونیه زندگی میکنند.

نمودار 1- اتباع سوریه مشمول اقامت موقت بر حسب سالها

منبع: اداره کل مهاجرت (۲۰۲۱) "حراست موقت" - <https://www.goc.gov.tr/gecici-ko->

ruma5638

ترکیه در مقایسه با سایر کشورها تقریباً ۰۲۳ هزار متقاضی حراست بین المللی و صاحبین رده حراست را دارا بوده و از آنها میزبانی میکند. اغلب متقاضیان و صاحبین رده حراست را کشورهای افغانستان، عراق و ایران و ملتهای مختلفی تشکیل میدهند.

۱ میلیون و ۹۷۱ هزار شهروند خارجی دارای مجوز اقامت در ترکیه وجود دارد و همچنین حدود ۲ میلیون مهاجر ثبت نام نشده در مقالات "مهاجران غیرقانونی" تعریف شده اند. تعداد دقیق مهاجران در این وضعیت مشخص نیست. با این حال، ممکن است در مورد روند کلی از تعداد مهاجران "نامنظم" که توسط نیروی انتظامی دستگیر شده اند نتیجه گیری شود.

نمودار ۲. تعداد مهاجران غیرقانونی که در طی سالها دستگیر شده اند

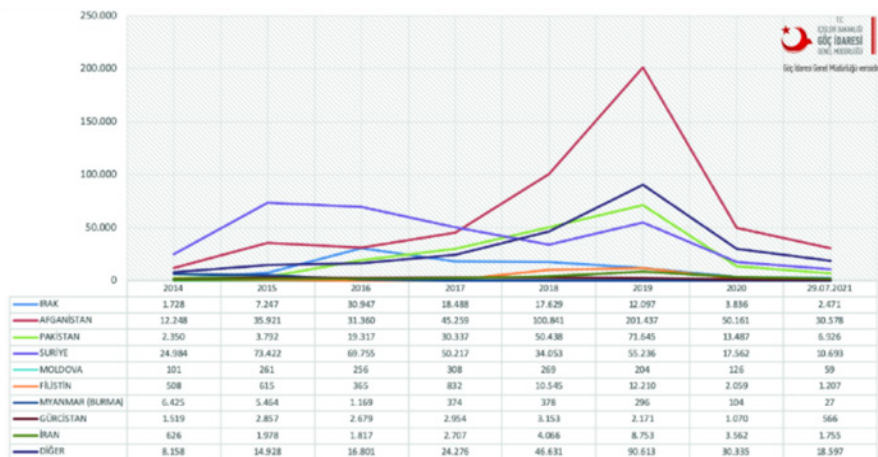

منبع: اداره کل مهاجرت (۱۲۰۲) "مهاجرت نامنظم"
<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>

اگرچه تعداد مهاجران غیرقانونی که دستگیر می شوند تا حدی به سیاست دولت مربوط می شود اما می توان گفت که تعداد مهاجران وارد شده به ترکیه در سال های اخیر افزایش زیادی داشته است و تعداد مهاجرانی که وارد ترکیه شده اند یا بیشتر از آنها در ترکیه اقامت داشته اند دستگیر شدند افغان ها در میان "مهاجران غیرقانونی دستگیر شده" پیش قدم می شوند. از ۸۶۲ هزار مهاجر "نامنظم" که در سال ۲۰۲۱ دستگیر شده اند، تقریباً ۱۰۱ هزار نفر، در

سال 9102 میلادی از 454 هزار مهاجر "نامنظم" دستگیر شده 102 هزار نفر و در سال 0202 از 221 هزار مهاجر "نامنظم" بتعداد 05 هزار نفر از افغانستان آمده اند.

نمودار ۳. توزیع مهاجران غیرقانونی بر اساس ملیت برحسب سالها

منبع: اداره کل مهاجرت (۱۲۰۲) "مهاجرت نامنظم" <https://www.goc.gov.tr/duzen-siz-goc-istatistikler>

سالهاست که ترکیه وضعیت خود را به عنوان یک کشور ترانزیت برای مهاجران و پناهندگانی که می خواهند به اروپا برسند حفظ کرده است. با این حال، مهاجران از پاکستان، گرجستان، ترکمنستان، افغانستان، مولداوی جهت کار کردن به ترکیه آمدند البته بصورت موقت. به ویژه پس از سال 1102، به دلیل جنگ سوریه، افزایش بی ثباتی اقتصادی در منطقه، محدودیت های کشورهای اتحادیه اروپا برای پذیرش پناهندگان و توافقنامه پذیرش مجدد با اتحادیه اروپا، ترکیه نیز به کشور مورد هدف مهاجران تبدیل شده است.

در سال ۱۲۰۲، یکی از بحث برانگیزترین برنامه ها در سیاست و افکار عمومی ترکیه پناهندگان و مهاجران افغان بوده اند که با عبور از یک مسیر طولانی مهاجرت و همچنین سوری ها به ترکیه آمده اند. خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان و پیشروی سریع طالبان باعث مهاجرت جدید افغان ها شد و بسیاری از افغانها به عنوان کشورهای ترانزیت یا مقصد به ترکیه آمدند. تقریباً همه افغان ها از طریق مرز وان وارد ترکیه شدند. استان وان همانند مهاجران افغان، مسیری است که بیشتر مهاجران از شرق ترکیه، یعنی از کشورهایمانند ایران، پاکستان، بنگلادش برای ورود به ترکیه استفاده می کنند.

مهاجرت افغانی ها

دلیل اصلی مهاجرت افغان ها که در سال های اخیر افزایش یافته است، درگیری های داخلی، جنگ و مشکلات اقتصادی است. عوامل اصلی ترجیح افغانها برای ترکیه این است که ترکیه با اتحادیه اروپا همسایه است و از این نظر در مسیر ترانزیت قرار دارد و فرصت های شغلی و معیشتی بیشتری در مقایسه با افغانستان وجود دارد. علاوه بر این، هویت "دموکرات محافظه کار" و "اسلامگرای سیاسی" دولت AKP و این ایده که اکثریت مردم ترکیه مسلمان هستند نیز در ترجیح افغانها برای ترکیه موثر است.

شکل ۱. مسیر مهاجرت افغانها از افغانستان، ایران و پاکستان به ترکیه

از حدود ۷/۵ میلیون شهروند افغان که به اجبار آواره شده اند، ۹.۲ میلیون نفر آواره داخلی و ۸.۲ میلیون نفر پناهنده/پناهجو هستند. از سال ۲۰۲۰، افغانها سومین جمعیت بزرگ پناهندگان در جهان هستند که به اجبار از کشور خارج شده یا مجبور به ترک کشور شده اند.

یک میلیون و ۸۳۴ هزار مهاجر افغان و ۹ هزار و ۸۶۶ پناهجو در پاکستان و ۸۷ هزار مهاجر افغان در ایران زندگی می کنند. در آلمان ۷۴۱ هزار و ۴۹۹ مهاجر افغان و ۳۳ هزار و ۳۰۱ پناهجوی افغان، ۴ هزار و ۶۹ مهاجر و ۶ هزار و ۳۷۴ پناهجو در اتریش زندگی می کنند. در مقایسه با این ارقام، تعداد پناهجویان افغان در ترکیه بسیار کم است و ۹۱۲۴ نفر است. ۵۲۱ هزار و ۴۰۱ پناهجوی افغان در ترکیه در وضعیت پناهندگی هستند.

سه موج عمده مهاجرت از افغانستان به کشورهای همسایه و اطراف را می توان در نیم قرن گذشته ذکر کرد: موج اول پس از ورود نیروهای نظامی اتحاد جماهیر شوروی به کشور در سال ۹۷۹۱ رخ داد و تا اوایل دهه ۰۹۹۱ ادامه داشت. مورد دوم پس از روی کار آمدن طالبان است. ادامه درگیری ها بین نیروهای اسلام گرای افراطی در اوایل دهه ۰۹ منجر به تصرف قدرت طالبان در سراسر کشور در سال ۶۹۹۱ شد. به دلیل ظلم و ستم طالبان بر اساس شرع، بسیاری از مردم مجبور به مهاجرت از افغانستان شدند. مورد سوم پس از حمله آمریکا در سال ۱۰۰۲ است. پس از اشغال، با برکناری طالبان از قدرت و کاهش درگیری ها، بسیاری از افغانها به کشورهای خود بازگشتند. با این حال، به دلیل افزایش درگیری ها با طالبان که در سال های بعد قدرت را دوباره به دست آورد و اوضاع افسرده اقتصادی، افغان ها دوباره چهره خود را از کشور خود برگرداندند. اخیراً آخرین موج مهاجرت با گسترش سریع حوزه نفوذ نیروهای طالبان شتاب گرفته است.

زمینه بین المللی

سالهاست که افغانها دو کشور همسایه پاکستان و ایران را به دلایل مختلف برای مهاجرت ترجیح داده بودند. با این حال، مسیر ترکیه همیشه یک جایگزین به روز بوده است. اگرچه تعداد آنها با توجه به وضعیت افغانستان، نگرش سیاسی ایران نسبت به پناهندگان و شرایط اقتصادی متفاوت است، اما سالهاست که جمعیت خاصی از مهاجران و مهاجران افغان در ترکیه وجود دارد.

در اقتصاد ترکیه، مهاجران "نامنظم" مانند افغان ها، ایرانیان، عراقی ها و پاکستانی ها در بخش هایی مانند نساجی، ساختمان سازی و مواد غذایی به طور نسبی اشتغال دارند. سیاست مهاجرتی ترکیه این امکان را می دهد و پیش بینی می کند. Mehmet Özhasaki، نایب رئیس حزب عدالت و توسعه و رئیس ادارات محلی، این وضعیت را با سخنان خود در مورد پناهندگان سوری و افغان تأیید می کند: «اکنون، آنها صنعت را در برخی شهرها زنده نگه می دارند. به صنعت قاضی آنتپ بروید، صدها هزار نفر در سنگین ترین و سخت ترین مشاغل کار می کنند. در صنعت قیصری نیز همینطور است. آنها نمی توانند کارگر پیدا کنند، این مردان کار می کنند.»

این مهاجران "نامنظم" اکثراً اجازه ندارند در ترکیه بمانند، اما دولت و نهادهای دولتی از سیاست همدلی پیروی می کنند. مهاجران منبع کار ارزان برای بسیاری از بخشها هستند. میلیون ها مهاجر "نامنظم" به منبع درآمد مهمی برای کارفرمایان تبدیل شده اند، در شرایطی که باروری در ترکیه کاهش می یابد، سیاست سه فرزند دولت جواب نمی دهد، سطح تحصیلات بالا می رود و نیروی کار داخلی کار را ترجیح نمی دهند یا نمی پذیرند. برای دستمزد به اندازه کافی پایین در این زمینه، همانطور که Özhasaki اذعان می کند، بخشی از اقتصاد ترکیه مبتنی بر استثمار شدید از نیروی کار ارزان و مهاجر است.

"مشکل پناهندگان" یکی از برجسته ترین برنامه های مذاکره بین المللی است. دولت ترکیه از "مشکل پناهندگان" به عنوان یک ابزار فشار برای ترغیب اتحادیه اروپا در مسائل خاص استفاده می کند. در مواقعی که اختلافات سیاسی افزایش می یابد، بازکردن دروازه های مرزی ترکیه و لغو توافقنامه پذیرش مجدد در دستور کار قرار می گیرد.

از سوی دیگر، موافقت نامه پذیرش مجدد بین ترکیه و اتحادیه اروپا که در سال ۲۰۰۲ به اجرا درآمد، عملاً به این معنی است که اتحادیه اروپا حقوق اولیه بشر، به ویژه حق پناهندگی را تعلیق می کند. تلاش برای جلوگیری یا چشم پوشی از گذرگاه پناهندگان، اردوگاه های پناهندگان با شرایط غیر انسانی در یونان و تفکیک پناهندگان بر اساس تحصیلات، شغل و وضعیت اشتغال در سیاست پناهندگی اتحادیه اروپا به طور فزاینده ای برجسته است. در گزارشی که توسط گروه تحقیقاتی پارلمان اروپا با StateWatch تهیه شده است، آمده است که آژانس امنیت مرزی اتحادیه اروپا Frontex نقض حقوق اساسی مانند عقب راندن قایق های پناهندگان در مناطق مرزی با وجود خطر مرگ را تحمل می کند و از نقض حقوق جلوگیری می کند.

این حق اساسی برای افرادی است که از جنگ، ظلم و خطرات زندگی فرار می کنند در کشوری که می خواهند پناهندگی کنند. توافقنامه پذیرش مجدد هیچ راه حل انسانی برای پناهندگان ارائه نمی دهد و هدف اصلی آن دور نگه داشتن پناهندگان از مرزهای اتحادیه اروپا است. از سوی دیگر، ترکیه به عنوان "انبار پناهندگان" برای اتحادیه اروپا و یک دیوار محافظ از اتحادیه اروپا در برابر پناهندگان عمل می کند. سخنان صباستین کورز، صدراعظم اتریش در مورد مهاجرین افغان، بیانگر رویکرد رو به رشد اتحادیه اروپا است: «من نمی خواهم این ایدئولوژی بیمار را وارد اروپا کنم. ... اگر مردم مجبور به فرار شوند، من فکر می کنم مناطق امن کشورهای همسایه، ترکیه یا افغانستان قطعاً مکان مناسبتری بجای آمدن مردم به آلمان، اتریش یا سوئد است."

وان، مهاجران و پناهندگان

مهاجرت اخیر افغانستان و مهاجران "نامنظم" از کشورهای شرق ترکیه مانند افغانستان، ایران، پاکستان و بنگلادش که سالهاست ادامه دارد، بیشترین نقاط ورود به ترکیه در مرز وان است.

592 کیلومتر از ۴۳۵ کیلومتری مرز ترکیه و ایران در محدوده شهر وان است. وان نوزدهمین شهر پرجمعیت ترکیه و بزرگترین شهر منطقه آناتولی شرقی از نظر جمعیت است. تا پایان سال ۲۰۲۰، جمعیت آن ۱ میلیون و 941 هزار نفر است. این کشور از شمال با Agiri، از غرب با Bitlis، از جنوب غربی با Sirt، از جنوب با Hakkari و از شرق با ایران هم مرز است.

شکل ۲. استان وان و مناطق آن

مهاجران ورودی از شرق ترکیه به غیر از مرز وان از استان های مرزی مانند **Agiri** و **Hakkari** نیز وارد می شوند. با این حال، مرز وان به دلیل ساختار کوهستانی ترجیح داده می شود و این امر گذرگاه های مرزی را تسهیل می کند. دو نقطه اصلی ورودی به وان وجود دارد، یعنی ولسوالی های چالديران و باشکاله. برخی از دارندگان گذرنامه از طریق دروازه های مرزی **Kapıköy** یا **Gürbulak** وارد می شوند و در ترکیه فراتر از مرزهای قانونی اقامت می کنند و مهاجران "نامنظم" می شوند.

دیگر گروه های مهاجرتی که از مرز وان وارد می شوند مهاجران و پناهندگان از ایران، پاکستان و بنگلادش هستند.

پس از تغییر رژیم در ایران در سال ۱۹۷۹ و استقرار جمهوری اسلامی، تقریباً همه مخالفان، دشمن رژیم اعلام شدند. به همین دلیل تعداد زیادی از پناهندگان سیاسی ایرانی وارد وان می شوند. هنوز مجازات اعدام، بازداشت و شکنجه عملاً در ایران اعمال می شود. افرادی که به دلیل دیدگاه های سیاسی، اعمال یا گرایش جنسی در معرض خطر زندگی هستند، همچنان ایران را ترک می کنند.

خروج مهاجران پاکستانی و بنگلادشی بیشتر به دلایل اقتصادی است. در فقر شدید، بیکاری، نابرابری شدید اقتصادی و رکود اقتصادی، مردم سفر خطرناک و طولانی مهاجرت را آغاز می کنند. از آنجا که این دو کشور مستعمرات سابق انگلیس هستند، هدف اکثر مهاجران رسیدن به انگلستان است.

عراق، سوریه حتی با ایجاد کردن مسیر مهاجرت و تجارت، مهاجران و پناهندگان کشورهای مختلف آفریقایی نیز هر از چند گاهی از مرز وان وارد ترکیه می شوند.

مهاجران پس از ورود به مرز وان عمدتاً با پای پیاده یا وسیله نقلیه به استان های دیگر نقل مکان می کنند و در شهرهایی مانند استانبول، ازمیر و قونیه در مشاغل غیر رسمی مشغول به کار می شوند. با این حال، برخی از مهاجران در وان می مانند و کار می کنند، زیرا نمی توانند مسیر طولانی مهاجرت را تحمل کنند.

پناهندگان و مهاجرانی که از مرز وان وارد ترکیه می شوند را می توان با توجه به دلایل خروج از کشورها به سه دسته تقسیم کرد:

اولین آنها پناهندگان سیاسی هستند که به دلایل سیاسی در خطر هستند، بیشتر از افغانستان و ایران می آیند.

مورد دوم پناهندگان است که بیشتر آنها افغان هستند و از جنگ و محیط درگیری فرار کرده اند.

سوم، به دلیل فقر شدید و بیکاری در افغانستان، ایران، پاکستان و بنگلادش، مهاجران برای کار در جستجوی زندگی بهتر یا ارسال پول برای خانواده های خود به ترکیه می آیند.

حراست بین المللی در ترکیه

کنوانسیون 1591 ژنو در مورد وضعیت پناهندگان، همراه با پروتکل تصویب شده در نیویورک در سال ۷۶۹۱، پناهندگان را بشرح زیر تعریف می کند:

”کسانی که به دلیل ترس موثر از تعقیب و آزار به دلیل نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در یک گروه اجتماعی خاص یا عقاید سیاسی در خارج از کشور تابعیت خود قرار دارد و نمی تواند از حمایت این کشور بهره مند شود، یا نمی خواهد به خاطر چنین ترسی از آن بهره ببرد؛ و یا شخصی که ملیت ندارد و در نتیجه چنین رویدادهایی در خارج از کشور محل اقامت قبلی خود است و یا به دلیل چنین ترسی حاضر به بازگشت به آنجا نیست.“

اگرچه ترکیه یکی از اولین امضاکنندگان کنوانسیون ژنو است، اما محدودیت جغرافیایی و قید و شرطی برای تعریف پناهنده قائل شده است. بنابراین، ترکیه تنها کسانی را که از اروپا با خطر حیاتی یا خطر آزار و شکنجه از اروپا می آیند به عنوان پناهنده می پذیرد. علیرغم برداشتن چنین رزوهایی توسط بسیاری از کشورها در پروتکل ۷۶۹۱، ترکیه موضع خود را حفظ کرد.

در اوایل دهه ۰۹۹۱، ترکیه در جریان جنگ اول خلیج فارس با هجوم گسترده پناهندگان به مرزهای عراق روبرو شد، بنابراین مجبور شد ترتیبی برای پناهندگان فراهم کند. در این زمینه، زمینه مهاجرت و پناهندگی به صورت جمعی با افراد خارجی که در ترکیه پناهنده شده اند یا از ترکیه اجازه اقامت گرفته اند درخواست پناهندگی در کشوری دیگر را انجام داده است که با تصمیم کابینه وزراء به شماره 49/9616 و مورخ 4991/90/41 بمورد اجراء گزرده شده است از طرف وزارت کشور سعی شده است با مقررات رویه ها و اصولی که برای خارجیانی که برای پناهندگی و جابجایی احتمالی جمعیت به مرزهای ما می آیند اعمال شود. در محتوی این آییننامه، تعیین محل مهاجران و پناهندگان از طریق شعبه خارجیان که در درون نیروی پلیس ایجاد شده بود انجام شد.

با آغاز جنگ و درگیری در سوریه که در سال ۱۱۰۲ آغاز شد، ترکیه برای دومین بار شاهد هجوم گسترده پناهجویان است. میلیون ها سوری که از جنگ فرار کرده و به ترکیه پناهنده شده اند به عنوان "مهمان" بدون هیچ گونه وضعیت قانونی تعریف می شوند. با افزایش تعداد پناهندگان، مقررات موجود ناکافی شد و قانون خارجیان و حمایت بین المللی به شماره ۸۵۴۶ در پارلمان پذیرفته شد و در ۱۱ آوریل 3102 در روزنامه رسمی منتشر شد. این قانون یک سال بعد در ۱۱ آوریل 4102 به اجرا درآمد و این قانون فعلی است.

در قانون، شرایط پناهندگی مطابق حقوق بین الملل حقوق بشر و حقوق پناهندگان پیش بینی شده است و "ممنوعیت بازگشت" به وضوح تعریف شده است:

"ممنوعیت بازپس فرستادن"

ماده 4 - (1) هیچ شخصی در محدوده این قانون نباید در مکانی قرار گیرد که تحت شکنجه، مجازات یا رفتارهای غیرانسانی یا تحقیرآمیز قرار گیرد یا به دلیل نژاد، دین، ملیت، عضویت در یک گروه اجتماعی خاص یا عقیده سیاسی خود به محلی که جان یا آزادی او مورد تهدید قرار گیرد قابل ارسال نیست.

در ماده ۱۶ قانون، تعریفی از پناهنده ارائه شده است که به علت اجتناب ترکیه شامل محدودیت های جغرافیایی است، بنابراین این تعریف بطور قابل ملاحظه ای محدود شده و غیر قابل استفاده می شود:

ماده ۱۶ - (۱) به دلیل وقوع حوادث در کشورهای اروپایی؛ یک خارجی که به دلیل ترس موثر از تعقیب و آزار به دلیل نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در یک گروه اجتماعی خاص یا عقاید سیاسی در خارج از کشور ملیت خود قرار دارد و قادر یا مایل به بهره مندی از آن نیست. تحت حمایت این کشور به دلیل چنین ترس، یا در خارج از کشور محل سکونت خود

که قبلاً در نتیجه چنین حوادثی زندگی می کرده است. وضعیت پناهندگی به یک فرد بدون تابعیت اعطا می شود که قادر به بازگشت به آنجا نیست و یا به دلیل ترس مورد نظر پس از مراحل تعیین وضعیت خواهان بازگشت نمیباشند.

بر اساس قانون خارجیان و حمایت بین المللی شماره ۸۵۴۶، مهاجرانی که در ترکیه به دنبال حمایت بین المللی هستند می توانند با توجه به شرایط از سه وضعیت حمایت برخوردار شوند:

- پناهندگی،

- پناهندگی مشروط یا

- وضعیت حفاظت ثانویه.

از آنجا که تعریف پناهنده به دلیل محدودیت جغرافیایی غیر قابل استفاده شده است، یک فرمول میانی در قانون خارجیان و حمایت بین المللی قانون شماره ۸۵۴۶ تدوین شده است که برای تحت پوشش قرار دادن مهاجران خارج از اروپا به عنوان "پناهنده مشروط" تعریف شده است:

ماده ۲۶ - (۱) به دلیل وقایع خارج از کشورهای اروپایی؛ اتباع خارجی که به دلیل ترس برحقه از تعقیب و آزار ناشی از نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در یک گروه اجتماعی خاص یا عقاید سیاسی، خارج از کشور متبوع خود است و نمی تواند از مزایای آن بهره مند شود و یا به دلیل چنین ترس و یا در نتیجه چنین حوادثی حفاظت آن کشور را نخواسته و یا کشور محل اقامت خارجی که قبلاً زندگی کرده است از آن بهره مند شود. وضعیت پناهندگی مشروط به یک فرد بدون تابعیت که در خارج از کشورش بوده و نمی تواند به آنجا بازگردد و یا به دلیل ترس مورد نظر نمی خواهد بازگردد بعد از مراحل تعیین وضعیت اعطا می شود. تا زمانی که در یک کشور سوم اسکان داده نشود، پناهنده مشروط اجازه دارد در ترکیه بماند.

نوع حمایت که در حقوق بین الملل پناهندگان به عنوان حمایت تکمیلی تلقی می شود، در ماده ۳۶ قانون شماره ۸۵۴۶ به عنوان حمایت ثانویه پذیرفته شده است:

ماده 36 - (1) اشخاصیکه که عنوان پناهنده یا پناهنده مشروط را دارا نبوده و در صورت

بازگشت به کشور مبدأ یا محل اقامت خود؛

(الف) او به اعدام محکوم کرده یا مجازات اعدام اجرا شود،

(ب) تحت شکنجه، مجازات یا رفتار غیر انسانی یا تحقیرآمیز قرار گیرند،

(ج) در شرایط درگیری مسلحانه بین المللی یا سراسری، یک فرد خارجی یا بدون تابعیت که به دلیل اعمال بی رویه خشونت با تهدید جدی مواجه خواهد شد و به همین دلیل نمی تواند از حمایت کشور مبدأ یا محل اقامت خود بهره مند شود و یا با توجه به تهدید مذکور، خواهان بهره مند شدن از آن نبوده باشد، پس از مراحل تعیین وضعیت، به او رده حراست ثانویه داده میشود.

به دلیل عدم قطعیت وضعیت میلیون ها پناهنده سوری، که در ابتدا به عنوان "مهمان" تعریف می شدند، بعلت نامشخص بودن وضعیت به آنها "وضعیت حفاظت موقت" داده شده که در حقوق بین الملل معادل ندارد و در ماده ۱۹ قانون شماره ۸۵۴۶ تعریف شده است. طبق ماده 2/19 آییننامه قانون حفاظت موقت؛ این به حفاظت ایجاد شده برای یافتن راه حل های فوری برای برآوردن نیازهای بین المللی حفاظتی از خارجیانی که به صورت دسته جمعی به مرزهای جمهوری ترکیه می آیند و تقاضای حفاظت بین المللی آنها به صورت جداگانه قابل ارزیابی نیست، اشاره می کند. این شامل عناصر ورود آزادانه به خاک کشور، رعایت اصل عدم بازگشت مجدد و رفع نیازهای اساسی است.

موافقت نامه پذیرش مجدد

توافقنامه پذیرش مجدد بین ترکیه و اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۰ امضا شد و در ۲۰۱۰ در پارلمان به تصویب رسید. در بند اول ماده چهارم توافقنامه، با عنوان "پذیرش مجدد اتباع کشورهای ثالث و افراد بدون تابعیت"، ترکیه متعهد است که پناهندگان و مهاجرانی را که به کشورهای اتحادیه اروپایی رفته اند مجدداً قبول کند:

1. ترکیه، به درخواست یک کشور عضو، کلیه اتباع کشورهای ثالث یا افراد بدون تابعیت که شرایط لازم برای ورود، اقامت یا اقامت در قلمرو کشور درخواست کننده را ندارند یا ندارند بدون نیاز به انجام معامله دیگری آن را پس بگیرد.

آ. دارای ویزای معتبر صادر شده توسط ترکیه برای ورود مستقیم از خاک ترکیه به قلمرو یک کشور عضو در زمان ارائه درخواست مجدد پذیرش،

ب. اگر دارای مجوز اقامت صادر شده توسط ترکیه بوده و یا،

ج. پس از اقامت یا گذر از خاک ترکیه به طور غیرقانونی و مستقیم وارد خاک کشورهای عضو شده باشد.

در سال ۲۰۱۰، بحران پناهندگان در سراسر جهان آغاز شد. مهاجران و پناهجویانی که به امید دستیابی به شرایط بهتر زندگی از مرزهای اتحادیه اروپا عبور می کنند، عموماً از مسیرهای دریای اژه (از ترکیه به یونان از طریق دریا یا زمین) و مدیترانه مرکزی (معمولاً از طریق دریا از لیبی به ایتالیا) استفاده کرده اند. بحران پناهندگان علی الخصوص به دلیل درگیری ها در سوریه و خاورمیانه و با توجه به موقعیت جغرافیایی آنها نگرانی خاصی برای ترکیه و اروپا دارد. تعداد کل افرادی که به طور غیرقانونی در سال ۲۰۱۰ به مرزهای اتحادیه اروپا رسیده اند، بیش از ۸٫۱ میلیون نفر است. ۳۳ درصد آنها سوری هستند. بخش باقیمانده آن شامل شهروندان عراق، پاکستان و افغانستان و شهروندان ملیت های دیگر است.

توافقنامه پذیرش مجدد، که در سال ۲۰۱۰ امضا شد، در نظر گرفته شده بود که در پایان یک دوره ۳ ساله، یعنی در سال ۲۰۱۲، اجرا شود. با این حال، با بحران پناهندگان، اجرای این طرح پیش گرفته شده و ترکیه از ۱ ژوئن ۲۰۱۰ اجرای تعهدات توافقنامه پذیرش مجدد را آغاز کرد.

دلایل اجتناب از هرگونه مراجعات پناهجویی

از آنجا که ترکیه سالها سیستم پناهندگی خود را نداشت، پناهجویان درخواست خود را برای حمایت بین المللی به دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل متحد (UN) در امور پناهندگان در ترکیه ارائه میکردند. دفتر وان کمیساریا که در سال ۱۹۹۱ افتتاح شد، ثبت نام پناهجویان، تعیین وضعیت آنها و اسکان مجدد افرادی که به عنوان پناهنده به کشور ثالث اعطا شده بودند را انجام میداد.

از سال ۲۰۱۰، دفتر وان کمیساریای عالی سازمان ملل در امور پناهندگان مراحل ثبت و تعیین وضعیت پناهجویان را متوقف کرد و این فعالیتها را به ترکیه منتقل کرد. با این روند، پناهندگان و مهاجران مشکلات بزرگی را در وان تجربه کردند و مسیرهای مهاجرت به طور فزاینده ای به "جاده های مرگ" تبدیل شد.

یکی از مقررات جدید وضع شده در محدوده قانون خارجیان و حمایت بین المللی قانون شماره ۸۵۴۶، ایجاد اداره کل مدیریت مهاجرت وابسته به وزارت کشور و سازمانهای استانی وابسته به ریاست بود. اگرچه به نظر می رسد گام مثبتی برای گرفته شدن موضوع مهاجرت از شعبه اتباع خارجی درون تشکیلات پلیس و انتقال به یک نهاد غیرنظامی است، اما در عمل عملکرد چندانی نداشته است.

برخلاف کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان، نهادهای مدیریت مهاجرت

بیشتر درخواست های پناهندگی را رد کرده اند. به همین دلیل، پناهوئیانی که در گذشته در مرز وان ویا با مراجعه به وان به کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگی مراجعه میکردند، از آنجا که نتیجه آن معمولاً اخراج است، از سال ۲۰۱۰۸۱ شروع به اجتناب از درخواست های قانونی کرده اند.

در این مرحله می توان به دو مشکل عمده اشاره کرد:

اولین مورد این است که در قانون خارجیان و حمایت بین المللی قانون شماره ۸۵۴۶، پناهندگی نه تنها با محدود بودن به کسانی که از اروپا آمده اند، بلکه حمایت هایی مانند پناهندگان مشروط و حمایت موقت نیز به اندازه کافی اجرا نمی شود. هنگامی که تعداد زیادی از پناهندگان توسط نیروهای انتظامی گرفتار می شوند، یا درخواست پناهندگی آنها دریافت نمی شود یا هنگام دریافت درخواست های پناهندگی آنها تحت ارزیابی صحیح قرار نمی گیرند. ترکیه دارای سیستم پناهندگی سالم و کارکردی مبتنی بر حقوق اولیه بشر نیست.

مورد دوم ترجیحات یا ضعف های سیاست کارکنان اداره مهاجرت است. پرسنلی که درخواست های پناهندگی را ارزیابی می کنند از افرادی تشکیل شده است که آموزش کافی در زمینه پناهندگی و پناهجویی ندیده اند و آموزش عمومی حقوق بشر را ندیده اند. به عنوان مثال، یک کارمند هموفوبیک می تواند وضعیت پناهندگی یک پناهنده +LGBTI را که در ایران با مجازات اعدام تهدید می شود تعیین کند. یک کارمند با دیدگاه های افراطی مذهبی ممکن است درخواست مسیحی یا باهامی تبار افغان را در نظر گرفته و حکم اخراج را صادر کند. یا ممکن است کارکنان فرا ملیتی درخواست کردهای ایران را برای حمایت صرفاً با انگیزه سیاسی رد کنند.

قاچاق مهاجرین

از سال ۲۰۱۰۸۱، این وضعیت در سیاست پناهندگی منجر به تسریع قاچاق مهاجران در مرز شده است. مهاجران و پناهندگان به جای درخواست پناهندگی در مرز یا داخل مرزهای وان سعی می کنند به نحوی به استان های غربی برسند. از آنجا که غالباً هنگامی که توسط مأموران اجرای قانون گرفتار می شوند، اخراج می شوند، آنها مسیرهای دشوارتر، پرپیچ و خم و خطرناک را ترجیح می دهند، جایی که احتمال گرفتار شدن آنها کمتر است و در چرخه شبکه تجاری مهاجران قرار می گیرند.

قاچاق مهاجران به یک فعالیت بسیار "سودآور" تبدیل شده است. بیان میگردد که قاچاقچیان به ازای هر مهاجر از مرز ۰۰۵ تا ۰۰۰۱ دلار دریافت می کنند. بنابراین، یک قاچاقچی که از مرز ۰۰۱ مهاجر عبور می دهد می تواند بین 05 هزار تا 001 هزار دلار در یک زمان درآمد داشته باشد. علاوه بر این، حتی اگر آنها گرفتار شوند، هیچ ضرر مالی وجود ندارد. این سود بیش از حد دلیل اصلی این است که قاچاقچیان تعداد زیادی از مهاجران را در دریاچه وان، فراتر از ظرفیت خود سوار قایق می کنند.

یکی دیگر از عوامل مهم که قاچاق را تشویق می کند، سیاست عدم مجازات است. جنایت قاچاق مهاجران در ماده ۹۷ قسمت اول قانون شماره ۷۳۲۵ قانون مجازات ترکیه که از ۱ ژوئن ۲۰۰۲ با عنوان "قاچاق مهاجران و قاچاق انسان" لازم الاجرا شده تدوین شده است. بر اساس این:

"(۱) به منظور دستیابی به منافع مادی مستقیم یا غیر مستقیم، از طریق غیرقانونی؛

(الف) آوردن فرد خارجی به کشور یا تامین اسکان در کشور،

(ب) تامین خروج یک شهروند ترکیه یا اتباع خارجی به خارج از کشور، از سه تا هشت سال به جزاء حبس و جریمه قضایی تا ده هزار روز محکوم می شود. (جمله ضمیمه: 0102/7/22 - ماده 8006/6) حتی اگر جرم در مرحله مبادرت باقی بماند، بمنزله به اتمام رسیدن جرم می باشد.

(۲) (بند ضمیمه: 0102/7/22 - ماده 8006/6) اگر متضرر حادثه؛

(الف) با خطر جانی مواجه شود،

(ب) در صورت ارتکاب آن با برخورد تحقیق‌آمیز، مجازات تعیین شده بمیزان نصفی الی دو سوم افزایش می یابد.

(۳) اگر این جرم در چارچوب فعالیتهای یک سازمان مرتکب شود، مجازاتهای اعمال شده به میزان نصفی افزایش می یابد.

(۴) اگر این جرم در چارچوب فعالیت یک شخص حقوقی مرتکب شده باشد، اقدامات امنیتی ویژه این موارد بر شخص حقوقی اعمال می شود."

مجازاتهای مقرر در همان ماده قانون به شرح زیر تعیین می شود:

" هر شخصی که به منظور دستیابی به منافع مادی مستقیم یا غیر مستقیم، از طریق غیرقانونی؛ یک فرد خارجی را به کشور بیاورد یا به او امکان اقامت در این کشور را بدهد و یا امکان خروج اتباع ترکیه و یا خارجی را از کشور تامین کند، از سه تا هشت سال به جزاء حبس و از یک هزار روز الی ده هزار روز جریمه قضایی محکوم می شود. حتی اگر جرم در مرحله مبادرت باقی بماند، بمنزله به اتمام رسیدن جرم می باشد.

در صورت تهدید جان قربانیان جرم و انجام رفتار تحقیق‌آمیز، مجازات تعیین شده بمیزان نصفی الی دو سوم افزایش می یابد.

اگر این جرم بیش از یک نفر با هم مرتکب شوند، مجازات تعیین شده تا نصف افزایش می

یابد و اگر در چارچوب فعالیت های سازمان انجام شود، مجازات تعیین شده از نصف الی یک برابر افزایش می یابد.

اگر این جرم در چارچوب فعالیت یک شخص حقوقی مرتکب شده باشد، اقدامات امنیتی خاص این افراد بر شخص حقوقی اعمال می شود.

اگرچه مقررات نسبتاً سنگینی در قانون مجازات ترکیه در مورد قاچاق مهاجران وجود دارد، اما به نظر می رسد که اقدامات بازداشت عموماً اعمال نمی شود یا دستگیری های کوتاه مدت در تحقیقات و مراحل قضایی در مورد قاچاقچیان که شناسایی و دستگیر می شوند وجود دارد. به عنوان مثال، دو قاچاقچی پس از غرق شدن قایق با پناهندگان در بیتلیس در ۶۲ دسامبر ۹۱۰۲ محاکمه شدند و ۷ پناهجو جان خود را از دست دادند، اما آنها ظرف دو ماه آزاد شدند.

هنگامی که قاچاقچیان مهاجر مجازات می شوند، مجازات ها در پایین ترین حد اعمال می شود. همانطور که در گزارش کانون وکلای وان ذکر شده است،

” از سوی دیگر، احکام تصویب شده در مراحل تجدیدنظر و فرجامخواهی با قانون شماره ۲۴۲۷ در مورد اجرای مجازات ها و اقدامات امنیتی و اصلاح برخی از قوانین که در روزنامه رسمی در ۵۱ آوریل ۲۰۲۰ منتشر شد، بی معنی شد و نهایه شد. احکام علیه قاچاقچیان مهاجر که حکم آنها بدون رفتن به زندان نهایه شده بود اجراء گردیده شد.“

علاوه بر این، کالاهای مصرفی مختلف مانند چای، سیگار و بنزین از طریق مرز ایران و وان قاچاق می شود و عملاً یک اقتصاد غیررسمی پدید آمده است. در طی ۰۱ سال، ۱۷ نفر که به چین قاچاق مشغول بودند و زندگی خود را از این تجارت تأمین می کردند بیشتر توسط سربازان ترک کشته شدند. اگرچه بسیاری از پرونده های قضایی در مورد این مرگ ها تنظیم شده است، اما در دستور کار عموم قرار نگرفته و اکثر آنها بدون مجازات بسته شده اند.

این واقعیت که قاچاق مهاجران به سادگی در سیستمی صورت می گیرد که حتی قاچاق سیگار نیز جرم محسوب می شود و این واقعیت که روزانه ۰۰۵۱-۰۰۰۱ مهاجر می توانند از مرز عبور کنند، نشان دهنده ارتباط قاچاقچیان در نهادهای رسمی است.

سفر مهاجرت که به سفر مرگ تبدیل می شود

اکثر پناهندگان که از افغانستان، پاکستان، بنگلادش و مناطق شرقی ایران عزیمت کرده اند،

بین 51 روز تا 03 روز، و بیشتر با پای پیاده سفر کرده و به وان می‌رسند. قاچاقچیان مهاجر در طرف ایرانی مرز وان این مسیر را شرح می‌دهند، اما پناهندگان و مهاجران به تنهایی از این مرز عبور می‌کنند. در برخی موارد، قاچاقچیان مهاجری که با ترکیه قرارداد بسته‌اند با آنها ملاقات می‌کنند و در این مورد، سفر مهاجرت با خطر مرگ از طریق دریاچه وان یا بزرگراه ادامه می‌یابد.

برای اکثریت مهاجران و پناهندگان بسیار مهم است که توسط نیروهای انتظامی در ترکیه گرفتار نشوند. زیرا سیستم پناهندگی بر اساس اعزام مجدد است. این امر باعث می‌شود مهاجران و قاچاقچیان جاده‌های شیب دار و خطرناک را که تحت کنترل ژاندارمری و پلیس نیستند ترجیح دهند.

به ویژه محل ایست بازرسی بالابان بین منطقه گاواش وان و منطقه تتوان بیتلیس در مکان بسیار تنگی قرار دارد و امکان عبور از اطراف آن وجود ندارد. قاچاقچیان مهاجر که نمی‌خواهند گرفتار شوند از دریاچه وان برای عبور استفاده می‌کنند. به همین دلیل، تعداد قایق‌هایی که در دریاچه وان غرق می‌شوند و تعداد مهاجرانی که جان خود را از دست داده‌اند در سال‌های اخیر افزایش یافته است.

در 62 دسامبر 9102، قایق حامل بیش از ۰۷ پناهجو در منطقه Adilcevaz Bitlis در دریاچه وان واژگون شد، ۷ پناهجو جان خود را از دست دادند و ۴۶ نفر از این فاجعه جان سالم به در بردند.

بر اساس کیفرخواست تنظیمی، در ۷۲ ژوئن ۰۲۰۲، دوباره در دریاچه وان قایقی که بیش از ۰۰۱ مهاجر در آن سوار شده بودند، غرق شد. از اظهارات متهمان پرونده مشخص می‌شود که دریاچه وان در سالهای اخیر به یک مسیر استاندارد برای قاچاقچیان مهاجران تبدیل شده است و بسیاری از مهاجران با قایق از دریاچه وان عبور می‌کنند.

علیرغم مرگ و میرهای متعدد در یک سال، مشاهده می‌شود که فعالیت‌های قاچاق در دریاچه ادامه دارد. در ۸ آوریل 1202 میلادی 02 پناهجو توسط تیم‌های فرماندهی تیم قایق امنیت عمومی اهلات بر روی یک قایق در دریاچه وان، در نزدیکی منطقه اهلات بیتلیس، گرفتار شدند. مشخص شد که در این قایق 71 پناهجو از افغانستان، یک پاکستان و دو پناهجوی بنگلادشی وجود داشته و ۴۹ هزار و ۰۲۹ لیتر جرمه برای مهاجران وضع شده است.

مرگ‌ها نه تنها در دریاچه وان، بلکه در سایر مراحل سفر مهاجرت نیز رخ می‌دهد. مهاجران از کوه‌ها و صخره‌های شیب‌دار عبور می‌کنند تا از مرز، به ویژه در زمستان، دور از بازرسی‌ها عبور کنند. مهاجران بر اثر سرمای شدید، کولاک و بهم‌های گاه به گاه جان خود را از دست می‌دهند.

در ۸ فوریه 0202 میلادی 31 پناهجو در منطقه چلدیران وان کشته شدند.

تنها یک هفته بعد، در ۵۱ فوریه 0202 پناهجویانی که از مرز ایران عبور می‌کردند در

منطقه سرای گرفتار شدند و ۳ نفر از ۷۲ پناهجو در حالت انجماد جان خود را از دست دادند. یک ماه بعد، در ۴۱ مارس ۲۰۰۲، اجساد ۷ پناهجو که در سرما جان خود را از دست دادند، دوباره در منطقه چالديران شناسایی شد.

اجساد 62 پناهجو که در سال 9102 یخ زده بودند به دست رسید. اکثر اجساد پیدا شده که تا سرحد مرگ منجمد شده اند به دلیل شرایط طبیعی و حیوانات وحشی قابل تشخیص نیستند و همانند ده ها پناهنده ای که اجسادشان از دریا گرفته شده است در قبرستان افراد بی هویت دفن شده اند.

علاوه بر این، بسیاری از مهاجران بر اثر تصادفات رانندگی در وسایل نقلیه سازمان یافته توسط قاچاقچیان جان خود را از دست دادند. برخی از این تصادفات عبارتند از:

در ۶ نوامبر ۸۱۰۲، مینی بوس حامل ۱۲ پناهجو در وان واژگون شد، ۵ نفر از آنها جان خود را از دست دادند.

در 6 مه 9102 میلادی ۵ مهاجر بر اثر واژگونی یک کامیون با پناهجویان در شهر توسبا در وان جان خود را از دست دادند.

در 62 ژوئیه 9102 میلادی 71 مهاجر بر اثر سقوط مینی بوس پناهجویان در خندق جان خود را از دست دادند.

در 72 ژوئن 0202 میلادی ۱ مهاجر بر اثر تصادف ناشی از مینی بوس حامل پناهندگان در منطقه مرادیه وان جان باخت.

در 21 نوامبر 0202، مینی بوس حامل ۳۳ مهاجر در بزرگراه وان-ارجیش واژگون شد. در این حادثه ۲ نفر جان خود را از دست دادند و ۱۳ نفر مجروح شدند.

در 01 ژوئیه 1202 میلادی در نتیجه واژگون شدن مینی بوس حامل پناهندگان در منطقه مرادیه وان 21 نفر جان خود را از دست دادند.

مراکز بازگردانی

بازداشت اداری تعریف شده در پاراگراف دوم ماده ۷۵ قانون شماره ۸۵۴۶ می تواند در مورد مهاجرانی که از ترکیه اخراج شده اند اعمال شود:

”از کسانی که تصمیم به اخراج آنها گرفته شده است؛ دفتر فرمانداری در مورد کسانی که در خطر فرار و ناپدید شدن هستند، قوانین ورود یا خروج به ترکیه را نقض کرده و یا از اسناد جعلی یا بی اساس استفاده کرده و بدون عذر قابل قبول در مدت زمان مشخص ترکیه را ترک نمی کنند و برای نظم عمومی، امنیت عمومی یا بهداشت عمومی تهدیدی تشکیل

میدهند تصمیم بازداشت اداری گرفته می شود یا تعهدات جایگزینی به موجب ماده ۷۵/الف به بازداشت اداری کشانده می شود. اتباع خارجی که برای آنها حکم جزاء اداری گرفته شده است، توسط نیروی انتظامی که دستگیر شده است، طی چهل و هشت ساعت به مراکز انتقال منتقل می شوند.

مدت بازداشت اداری در مراکز اخراج نمی تواند بیش از شش ماه باشد. با این حال، اگر به دلیل عدم همکاری خارجی یا ارائه اطلاعات یا اسناد صحیح در مورد کشور خود، روند اخراج نتواند به پایان برسد، این مدت حداکثر تا شش ماه قابل تمدید است.

با این حال، جزاء اداری یک اقدام استثنایی است و نباید در شرایط غیر ضروری اعمال شود. نمی توان متقاضیان را به دلیل درخواست حفاظت بین المللی تحت نظارت اداری قرار داد. فرمانداری ممکن است روشهای دیگری را به جای بازداشت اداری تعیین کند. اگر این اقدامات کافی نباشد، بازداشت اداری فقط در موارد استثنایی اعمال می شود.

بازداشت اداری در مراکز بازپست فرستی انجام می شود و این مراکز در ماده ۸۵ قانون شماره ۸۵۴۶ تعریف شده است:

ماده ۸۵ - (۱) اتباع خارجی که تحت نظارت اداری قرار دارند در مراکز انتقال نگهداری می شوند.

” (۲) مراکز حذف توسط وزارت اداره می شود. این وزارتخانه می تواند با ایجاد پروتکل با نهادها و سازمان های عمومی، جمعیت هلال احمر ترکیه یا انجمن های عام المنفعه که در زمینه مهاجرت تخصص دارند، این مراکز را اداره کند.

” (۳) روشها و اصول مربوط به تأسیس، مدیریت، عملیات، انتقال، بازرسی و انتقال خارجیانی که تحت بازداشت اداری به منظور اخراج به مراکز انتقال هستند با یک آیین نامه تنظیم می شود.

از آنجا که سیستم پناهندگی در ترکیه بر اساس اخراج از کشور کار می کند، مراکز اخراج گسترده شده و تعداد بازداشت شدگان افزایش یافته است. به عنوان مثال، مراکز پذیرش پناهجویان در شش استان ترکیه به عنوان طرح آزمایشی برای تعداد زیادی از پناهندگان که پس از جنگ داخلی سوریه آمده بودند ایجاد شد. با گذشت زمان، همه اینها بسته شد و به مراکز استرداد تبدیل شد.

اگرچه پناهجویانی که در اجرای قانون شناسایی شده اند می توانند پس از دستگیری طبق قانون شماره ۸۵۴۶ درخواست پناهندگی کنند، اما اغلب این حقوق نقض می شود. آنها یا به دروازه مرزی برده می شوند و مستقیماً با زور اخراج می شوند، یا به مراکز انتقال منتقل

می شوند و در آنجا تحت نظارت اداری نگهداری می شوند.

مهاجران تحت بازداشت اداری در مراکز انتقال نیز با نقض حقوق مختلف روبرو هستند. اولاً این مراکز از تجهیزات بهداشتی لازم و کافی برخوردار نیستند. هیچ پزشکی برای پیگیری زنان باردار وجود ندارد. پناهندگانی که به بیمارستان مراجعه می کنند نمی توانند ارتباط سالم با پزشکان برقرار کنند زیرا مترجمی به زبان آنها وجود ندارد و بنابراین نمی توانند مراحل کنترل و درمان لازم را مشاهده کنند.

پرونده تجاوز به یک زن پناهنده به نام Z.M. که از ایران به ترکیه آمده بود در مطبوعات منعکس شد. پرونده تجاوز جنسی هنگامی افشا شد که Z.M. این حادثه را در ۶۲ ژوئیه 2020 به مدیریت مرکز استرداد گزارش داد. زنی که به فرماندهی ژاندارمری Van Ed-remit ابراز بیان کرده بوده، پس از تشخیص ۲ نگیهان امنیتی بنامهای Y.V. و I.H.K. که اظهارات آنها توسط ژاندارمری گرفته شد، به جرم "سوء استفاده جنسی و اجد شرایط" در دادگاه صلح و کیفر دستگیر و در زندان بسته نوع T وان قرار گرفتند.

کسانی که می توانند به وان برسند

تقریباً تمام مهاجرانی که از مرز عبور کرده و در سفر مهاجرت خود را به وان می رسانند، قصد دارند به قسمت غربی کشور برسند. آنها از اینجا قصد دارند از طریق دریا از ساحل اژه یا از طریق مرز زمینی به یونان و بلغارستان برسند.

اگرچه مهاجران ترکیه را به عنوان یک کشور ترانزیت می بینند، اما ممکن است هنگام رسیدن به وان به مناطق دیگر نروند. مهاجرانی که با گذرنامه یا به طور غیرقانونی به وان می رسند گاهی مجبورند سالها در وان بمانند.

برای پناجویانی که در وضعیت مهاجران "غیرقانونی" قرار دارند و یا اتباع بیگانه ای که مدت قانونی اقامت آنها به پایان رسیده است امکان کار در شغل رسمی وجود ندارد. پناهندگانی که برای زندگی باید غذای اولیه و سایر نیازهای خود را برآورده کنند، بدون هیچگونه حقوق و ضمانتی در مشاغل مختلف مشغول به کار می شوند. هر از گاهی ترجیح داده می شوند زیرا دستمزد بسیار کمتر از حداقل دستمزد دریافت می کنند. شیوه هایی مانند کار طولانی مدت، دستمزد پایین، اخراج در هر زمان، تحقیر، توهین و عدم پرداخت دستمزد آنها تبدیل به الگوهای عادی کار شده است. به طور خاص، کودکان به عنوان شاگرد در شهرک های صنعتی با دستمزد بسیار پایین، تقریباً به عنوان برده مشغول به کار می شوند.

به دلیل تعطیلی مشاغل کوچک در طی روند همه گیری کووید-19، آنها با وجود همه مشکلات از کارهایی که باید انجام می دادند محروم شدند و برخی از آنها درآمد خود را به طور کامل از دست دادند.

پناهندگان که درآمد منظم و کافی ندارند، در ساختمانهای قدیمی و متروکه ای که در آستانه

تخریب هستند زندگی می کنند. برخی برای مدت طولانی در ایستگاه اتوبوس می مانند. بسیاری از پناهندگان هستند که مجبورند در ماه های تابستان به عنوان بی خانمان در پارک زندگی کنند.

پناهجویان، که مهاجران غیرقانونی هستند، در واقع نمی توانند از هیچگونه خدمات درمانی بهره مند شوند. از آنجایی که پناهجویانی که در این موقعیت زندگی می کنند در مقابل دولت فراری هستند و قانون را نقض کرده اند، هنگامی که در شرایط اضطراری یا اجباری به واحدهای خدمات درمانی مراجعه می کنند، می توانند تحت درمان قرار گیرند. با این حال، هنگامی که آنها به هر نهاد عمومی، از جمله بیمارستان مراجعه می کنند، آن موسسه عمومی موظف است مقامات مربوطه را به اجرای قانون مطلع کند. به همین دلیل، اگرچه اکثر پناهجویان دارای مشکلات بهداشتی هستند، اما از ترس اخراج نمی توانند به بیمارستان ها مراجعه کنند و دسترسی آنها به حق سلامتی، که از حقوق اولیه بشر است از بین می رود.

یکی دیگر از گزینه های پناهندگان ثبت نام نشده پرداخت هزینه درمان در بیمارستان های خصوصی است. بیمارستانهای خصوصی نیز موظفند مهاجران ثبت نشده را به مجریان قانون گزارش دهند. با این حال، از آنجا که خدمات با پرداخت هزینه ارائه می شود، مشخص است که این تعهد گاهی نادیده گرفته می شود و شیوه های واقعی وجود دارد. با این حال، با توجه به اینکه آنها در شرایط سخت برای زنده ماندن تلاش می کنند و اکثر آنها هیچ درآمدی ندارند، این امکان برای پناهجویان وجود ندارد که هزینه های بیمارستان خصوصی خود را تأمین کنند.

پناهجویانی که تقاضای پناهندگی کرده اند و در مرحله ارزیابی درخواست خود هستند از نظر قانونی می توانند از خدمات بهداشتی رایگان برای مدت معینی به طور رایگان استفاده کنند. اما فقط در شرایط بسیار محدود و برای یک دوره موقت. اول از همه، شرط مستقر بودن در استانی که پناهجو در آن ثبت نام شده است درخواست می شود. از سوی دیگر، با مقررات جدید، روند بهره مندی از خدمات بهداشتی به یک سال محدود می شود. زیرا وضعیت حفاظت بین المللی که پناهجو به آن اطلاق می شود به وضعیتی تبدیل شده است که به دست آوردن آن بسیار دشوار است و روند ارزیابی می تواند سالها به طول انجامد. به همین دلیل، دولت با مقررات خود در زمینه دسترسی به سلامت، دسترسی به این حق را به مدت یک سال محدود کرد. پس از یک سال، پناهجویان باید سهم خود را پرداخت کنند. این کمک ها از تعرفه "گردشگری" است. به عبارت دیگر، آنها باید هزینه خدمات را پرداخت کنند که تقریباً سه برابر هزینه خدمات پرداخت شده توسط یک شهروند ترکیه ای است که بیمه ندارد. با توجه به اینکه آنها درآمد منظم و کافی ندارند، این امکان پذیر نیست و باعث نارضایتی های جدی می شود. بنابراین، سلامتی دیگر یک حق نیست، بلکه به "خدمتی" تبدیل می شود که هزینه آن پرداخت می شود.

راهکارهای پیشنهادی

این واقعیت که پناهندگان و مهاجرانی که از طریق مرز وان وارد ترکیه می شوند، در وان اقامت دارند یا به استان های دیگر منتقل می شوند، مجبور شده اند کشور خود را ترک کنند نشان می دهد که این مشکل بین المللی است. به همین دلیل، آنچه می توان در وان و سراسر ترکیه میتوان انجام داد، ناگزیر با محدودیت های خاصی قابل اجرا خواهد بود.

- در ابتدای گام هایی که باید در عرصه بین المللی برداشته شود، لغو توافقنامه مجدد پذیرش بین اتحادیه اروپا و ترکیه در حله اول قرار دارد. رویکرد اتحادیه اروپا برای دور نگه داشتن پناهندگان از مرزهای خود و در نظر گرفتن ترکیه به عنوان "انبار پناهندگان" باید تغییر کند. از سوی دیگر، استفاده از پناهندگان به عنوان ابزار مذاکره در سیاست بین الملل باید متوقف شود و سیاستی که حقوق اساسی آنها را در نظر بگیرد دنبال شود.

- باید راههای امنی برای انتقال پناهندگان به کشور ثالث باز شود، نه تنها ترکیه بلکه اتحادیه اروپا و سایر کشورها باید درخواست پناهندگی و وضعیت پناهندگی آنها را بپذیرند.

- به طور خاص، ورود مهاجرانی که از مرز وان وارد ترکیه می شوند و به عنوان "نامنظم" تعریف شده اند، باید تنظیم، ثبت شده، تحت معاینات بهداشتی، به ویژه کووید-19 قرار گرفته و درخواست پناهندگی توسط کارشناسان دریافت شود.

- در شهرهای مرزی مانند وان، Ağrı و Iğdır، ساخت دیوارهایی با هدف جلوگیری از ورود پناهندگان به کشور باید متوقف شود. رویکرد محکومیت افراد در معرض خطر مرگ در پشت دیوار باید کنار گذاشته شود و یک سیستم پناهندگی که به حقوق اساسی احترام می گذارد اعمال شود.

- اجتناب جغرافیایی مربوط به کنوانسیون 1591 ژنو سازمان ملل متحد در مورد وضعیت پناهندگان باید برداشته شود. وضعیت پناهندگی پناهندگان از شرق ترکیه و حقوق آنها ناشی از این وضعیت باید به رسمیت شناخته شود.

- یک دفتر حقوقی مهاجرت در وان که مهاجران را به صورت قانونی مطلع می کند، به سوالات آنها پاسخ داده و خدمات رایگان ارائه می دهد، باید در ساختار اداره مهاجرت و با همکاری کانون وکلای وان تأسیس و اداره شود.

- نبود سیاست پناهندگی و مهاجرت سالم قاچاق مهاجران را تشویق می کند. باید تدابیری برای مبارزه با قاچاق مهاجران اتخاذ شود و شیوه های قانونی منجر به مجازات نکردن قاچاقچیان مهاجر دستگیر شده باید تغییر کند.

- به منظور جلوگیری از حوادث احتمالی در دریاچه وان، فعالیتهای بازرسی باید به گونه ای افزایش یابد که به حق پناهندگی مردم لطمه ای وارد نشود.

- نیازهای اساسی پناهندگان مانند سرپناه، بهداشت و غذا که باید در شرایط غیر انسانی در وان زندگی کنند، باید برآورده شود.

- باید سیاست هایی برای محافظت از زنان پناهنده و LGBTI+ها در برابر خشونت های جنسیتی تدوین شود و کسانی که در معرض خشونت جنسیتی قرار دارند باید با رویکردی جامع مطابق با کنوانسیون استانبول و قانون شماره ۴۸۲۶ حمایت شوند.

- نقاط ایست/بازرسی در وان باید به نقاطی تبدیل شود که پناهجویان بتوانند برای پناهندگی اقدام کنند و پناهجویان باید بدون ترس از اخراج از فرصتهای حفاظت بین المللی برخوردار شوند.

- به منظور جلوگیری از فساد مأموران دولتی که در منطقه مرزی کار می کنند، دارایی های خود و بستگان درجه یک آنها باید قبل از شروع وظایف و پایان وظایفشان و افسران نیروی انتظامی که در خط مرزی کار می کنند مرتباً مورد بررسی قرار گیرد و مورین موظف در نقاط بازرسی/کنترل باید به طور سیستماتیک در زمینه های حقوق بشر و حقوق پناهندگان آموزش ببینند.

EŐİTLİK
ÇALIŐMALARİ
DERNEĐİ